

Sygn. akt VIII W 2302/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 28 listopada 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. w VIII Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Małgorzata Lewczuk

Protokolant: Magdalena Rucińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2014 roku

z wniosku Straży Miejskiej w K.

sprawy

P. M., syna J. i M. z domu R., urodzonego (...) we W.,

obwinionego o to, że:

od dnia 2013-07-27 do dnia 2014-6-03 właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie udzielił Straży Miejskiej w K. odpowiedzi na skierowane do niego pisma z dni 2013-07-15, 2013-08-02 z zapytaniem, komu w dniu 2013-07-10 o godzinie 15:19:18 powierzył do kierowania lub używania pojazd mechaniczny o nr rej. (...), którym popełnił wykroczenie w ruchu drogowym,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy (...)

I. Obwinionego P. M. uznaje za winnego tego, że w okresie od dnia 20 lipca 2013 roku do dnia 26 lipca 2013 roku jako właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie wskazał Straży Miejskiej w K. komu powierzył w dniu 10 lipca 2013 roku o godzinie 15:19:18 do kierowania lub używania pojazd mechaniczny o nr rej. (...), tj. popełnienia wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym i za to skazuje go, a na podstawie art. 96 § 3 k.w. wymierza mu karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) złotych;

II. Na podstawie art. 118 § 1 k.p.w. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (stu) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 30 (trzydziestu) złotych tytułem opłaty.

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 lipca 2013 roku o godzinie 15:19:18 nieustalona osoba prowadząc pojazd marki R. o nr rej. (...) stanowiący własność P. M. w miejscowości C., gmina K., DK nr (...) popełniła wykroczenie polegające na niezastosowaniu się do ograniczenia prędkości do 50 km/h, bowiem kierujący tym pojazdem jechał z prędkością 72 km/h. Z uwagi na ujawnienie powyższego wykroczenia za pomocą urządzenia typu (...), służącego do pomiaru prędkości pojazdów, w dniu 15 lipca 2013 roku Straż Miejska w K. wysłała do P. M. wezwanie do wskazania w terminie 7 dni osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w ww. określonym czasie.

Powyższe pismo zostało odebrane przez P. M. w dniu 19 lipca 2013 roku lecz pozostało bez odpowiedzi, w związku z powyższym Straż Miejska w K. wystąpiła wobec jego osoby z wnioskiem o ukaranie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o następujące dowody: wyjaśnienia obwinionego P. M. (k. 32), notatka urzędowa (k. 2), wezwanie (k. 3), pismo (k. 5).

Na rozprawie w dniu 26 listopada 2014 roku (k. 32) obwiniony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 96 § 3 kw i wyjaśnił, że pojazd którym popełniono wykroczenie jest jego własnością, lecz nie on go prowadził, aczkolwiek wie komu tego dnia użyczył ten samochód. Wskazał, że ta osoba w rozumieniu prawa karnego jest dla niego osobą najbliższą. Wyjaśnił, że w trakcie postępowania wyjaśniającego dotyczącego wykroczenia polegającego na przekroczeniu dopuszczalnej prędkości liczył na to, iż będzie przesłuchany i będzie mógł powołać się na art. 41 k.p.w. w zw. z art. 183 k.p.k.

Odpowiadając na pytania Sądu stwierdził, że w dniu popełnienia wykroczenia był w W. w pracy. Ponadto podniósł, iż w stosunku do art. 96 § 3 k.w. Prokurator Generalny złożył skargę do Trybunału Konstytucyjnego. Dodał jednocześnie, że podobna skarga była już rozpoznawana przez Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 12 marca 2014 roku.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy jest kompletny i w ocenie Sądu brak jest możliwości jego uzupełnienia o dowody, które mogłyby mieć istotne znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu, okoliczności popełnienia przez obwinionego przypisanego mu czynu z art. 96 § 3 k.w. polegającego na tym, że wbrew obowiązkowi jako właściciel pojazdu nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, nie budzą wątpliwości. Powyższa ocena jest wynikiem analizy całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, przeprowadzonej w oparciu o art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k., odpowiednio stosowane w postępowaniu wykroczeniowym.

Sąd uznał za wiarygodne wyjaśnienia obwinionego P. M. w zakresie w jakim stwierdził on, iż w dacie czynu pojazd marki R. o nr rej. (...) stanowiący jego własność powierzył osobie najbliższej i to ta osoba kierowała samochodem, on zaś tego dnia był w pracy w W..

W ocenie Sądu nie ma zaś racji obwiniony, twierdząc, że w oparciu o przepisy art. 41 k.p.w. w zw. z art. 183 k.p.k. przysługuje mu uprawnienie do odmowy podania danych osoby najbliższej, która przedmiotowym samochodem kierowała. W przekonaniu Sądu przepis art. 41 k.p.w. w zw. z art. 183 k.p.k. nie upoważnia bowiem właściciela pojazdu, którym popełniono wykroczenie do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie komu powierzył pojazd w oznaczonym czasie, bowiem „przepis ten upoważnia do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś za wykroczenie. Dopiero w sytuacji, gdy osoba najbliższa, której właściciel lub posiadacz powierzył pojazd, dopuściła się przestępstwa bądź też przestępstwa i wykroczenia, zaktualizuje się uprawnienie do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie wówczas, gdy udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe” - uznał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2014 r. sygn. akt P 27/13, Lex 1438115.

Na walor wiarygodności zasługują dowody z dokumentów zgromadzone w aktach sprawy w postaci: notatki urzędowej (k. 2), wezwania (k. 3), pisma (k. 5). Dowody te zostały sporządzane w formie przewidzianej przez przepisy prawa, ich treść nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Oceniając zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że wina obwinionego została udowodniona i nie budzi wątpliwości.

Sąd uznał zatem P. M. za winnego tego, że w okresie od dnia 20 lipca 2013 roku do dnia 26 lipca 2013 roku jako właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie wskazał Straży Miejskiej w K. komu powierzył w dniu 10 lipca 2013 roku o godzinie 15:19:18 do kierowania lub używania pojazdu mechanicznego o nr rej. (...) tj. wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Sąd uznał, iż 7 - dniowy termin na wskazanie kierującego pojazdem biegnie od dnia kolejnego po dniu odebrania przesyłki polecanej od operatora pocztowego. Zatem skoro obwiniony P. M. odebrał przesyłkę w dniu 19 lipca 2013 roku, termin do wskazania kierującego pojazdem w określonym czasie upłynął w dniu 26 lipca 2013 roku. Z tych też względów Sąd dokonał zmiany opisu czynu zarzucanego obwinionemu.

Odpowiedzialność sprawcy czynu z art. 96 § 3 k.w. polega na niewskazaniu wbrew obowiązkowi, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Niewskazanie polega na odmowie udzielenia informacji o osobie, której został powierzony pojazd do kierowania lub używania. (...) oznacza bowiem m.in. „przekazywać informację” (Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny, red. H. Zgólkowa, t. 46, Poznań 2004, s. 148). Niewskazaniem jest udzielenie odpowiedzi negatywnej, na przykład, że nie wskaże tej osoby lub nie wie w czyjej dyspozycji w określonym czasie był pojazd, jak też zaniechanie udzielenia odpowiedzi. Znamię to jest zatem spełnione w razie beczynności, tj. nieudzielenia w ogóle odpowiedzi właściwemu organowi – jak miało to miejsce w niniejszej sprawie.

Obowiązek wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania lub używania, ma charakter ustawowy. Jego źródłem jest art. 78 ust. 4 P., który określa również katalog osób, na których ciąży ten obowiązek. Obowiązek ten pod względem przedmiotowym obejmuje wskazanie osoby, której został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Właściciel lub posiadacz jest zwolniony z tego obowiązku w wypadku, gdy *verba legis* „pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec” (art. 78 ust. 4 *in fine* P.).

Sprawcą wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. może być tylko osoba, na której ciąży prawny obowiązek. Jest to wykroczenie indywidualne właściwe. Osoba ta została określona w art. 78 ust. 4 P., w którym wymieniono właściciela i posiadacza pojazdu.

Zachowanie obwinionego stanowiło bezsprzecznie realizację znamion strony przedmiotowej – obwiniony jako właściciel pojazdu czyli osoba na której ciąży prawny obowiązek wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie - nie uczynił tego. Ponadto starał się wykazać, że skoro w chwili popełnienia czynu pojazd prowadziła osoba dla niego najbliższa w rozumieniu przepisów prawa karnego – zgodnie z art. 41 k.p.w. w zw. z art. 183 k.p.k. powołując się na uprawnienia świadka do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania w sytuacji, gdy odpowiedź ta mogła by narazić na odpowiedzialność karną jego lub osobę najbliższą – odmówił podania danych tej osoby.

Powyższe twierdzenia obwinionego stoją w sprzeczności z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 30 listopada 2004 r., sygn. akt I KZP 26/04, który uznał, że „odpowiednie stosowanie - z mocy art. 41 § 1 k.p.s.w. - w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przepisu art. 183 § 1 k.p.k., w jego brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 10 stycznia 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego ... (Dz. U. Nr 17, poz. 155), nie oznacza, aby osoba przesłuchiwana w charakterze świadka (składająca oświadczenie dowodowe w tym charakterze) w sprawie o wykroczenie mogła uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę dla niej najbliższą na odpowiedzialność tylko za wykroczenie.” (OSNKW 2004/11-12/102, Prok. i Pr.-wkł. 2005/2/10, OSP 2005/10/117, Biul.SN 2004/11/16, Wokanda 2005/7-8/16, Lex 132574). Podobny pogląd wynika z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wyrażonego w wyroku z dnia 12 marca 2014 r. (sygn. akt P 27/13, Lex 1438115).

Wymierzając karę, Sąd rozważył przesłanki z art. 33 § 1 i 2 k.w., a mianowicie ustawowe granice kary za wykroczenie, stopień społecznej szkodliwości czynu, cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie kara ma osiągnąć wobec obwinionego. W szczególności, przy wymiarze kary, sąd bierze pod uwagę rodzaj i rozmiar szkody wyrządzonej wykroczeniem, stopień winy, pobudki i sposób działania obwinionego,

stosunek do pokrzywdzonego (o ile takowy występuje), warunki osobiste i majątkowe obwinionego, jego stosunki rodzinne, sposób życia przed popełnieniem wykroczenia i zachowanie po jego popełnieniu. Zgodnie z art. 47 § 6 k.w. przy ocenie społecznej szkodliwości wykroczenia bierze się pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. zagrożone jest jedynie karą grzywny.

Analizując kwestie wymiaru kary, należy stwierdzić, że obowiązek denuncjacji uregulowany w art. 96 § 3 k.w. jest egzekwowany przez właściwe organy wyłącznie, gdy urządzenie rejestrujące prędkość ujawni przekroczenie dopuszczalnej prędkości przez kierującego pojazdem. Jak zostało wyżej wykazane właściciel lub posiadacz pojazdu ma bezwzględny obowiązek zadenuncjować na żądanie właściwych organów, kto w danym miejscu i czasie prowadził pojazd. Obwiniony, będąc właścicielem pojazdu, którym naruszono przepisy dotyczące ograniczenia dopuszczalnej prędkości w terenie zabudowanym, pomimo ustawowego obowiązku nie wskazał Straży Miejskiej w K. komu powierzył swój pojazd w określonym czasie i miejscu. Należy w tym miejscu wskazać, że przepisy ograniczające dopuszczalną prędkość pojazdów w terenie zabudowanym są kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wobec powyższego należało uznać, że wykroczenie zostało popełnione przez obwinionego w zamiarze bezpośrednim.

Należy stwierdzić, że obwiniony, odmawiając na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do używania ujawnił lekceważący stosunek do przepisów ruchu drogowego. Okoliczność ta jest obciążająca, choć wymiar kary mieści się w granicach dolnego ustawowego zagrożenia. Kolejną okolicznością jaką wziął Sąd pod uwagę jest szczególna nagminność podobnych drobnych, aczkolwiek uciążliwych zachowań. Dostosowując zatem wymiar kary do stopnia winy obwinionego i stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu, Sąd uznał, że karą adekwatną do stopnia jego zawinienia będzie kara grzywny w wysokości 200 złotych. Wymierzona obwinionemu kara mieści się w ustawowych granicach zagrożenia. Orzekając wobec niego karę w takim wymiarze Sąd baczył także na społeczne oddziaływanie kary i konieczność jej oddziaływania wychowawczego na obwinionego. Zdaniem Sądu kara grzywny w orzeczonym wymiarze jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i winy obwinionego, spełni też swoje cele w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej. Nałożony na obwinionego obowiązek finansowy w postaci konieczności uiszczenia kary grzywny będzie realną, odczuwalną dla niego dolegliwością i przez swoją finansową dolegliwość sprawi, że obwiniony w przyszłości będzie przestrzegał porządku prawnego. Jednocześnie wysokość orzeczonej grzywny jest kwotą adekwatną do sytuacji finansowej i możliwości majątkowych obwinionego. Zdaniem Sądu kara w takim wymiarze jest właściwą reakcją na czyn popełniony przez obwinionego.

Na podstawie art. 118 § 1 k.p.w. Sąd zasądził od obwinionego kwotę 130 złotych tytułem kosztów sądowych na które składają się: opłata 30 złotych od kary grzywny oraz zryczałtowane koszty postępowania w wysokości 100 złotych. W ocenie Sądu brak jest podstaw do zwolnienia obwinionego z ponoszenia kosztów sądowych, albowiem ich wysokość nie jest duża, a tym samym obwiniony ma możliwość ich uiszczenia, a koszty te są tylko i wyłącznie wynikiem zachowania obwinionego niezgodnego z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym będących w związku z art. 96 § 3 k.w. Nie można w tym stanie rzeczy oczekiwać, że ogół społeczeństwa, w tym osoby które przestrzegają przepisów w ruchu drogowym, ze swoich podatków będą ponosić konsekwencje finansowe zachowania obwinionego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.